

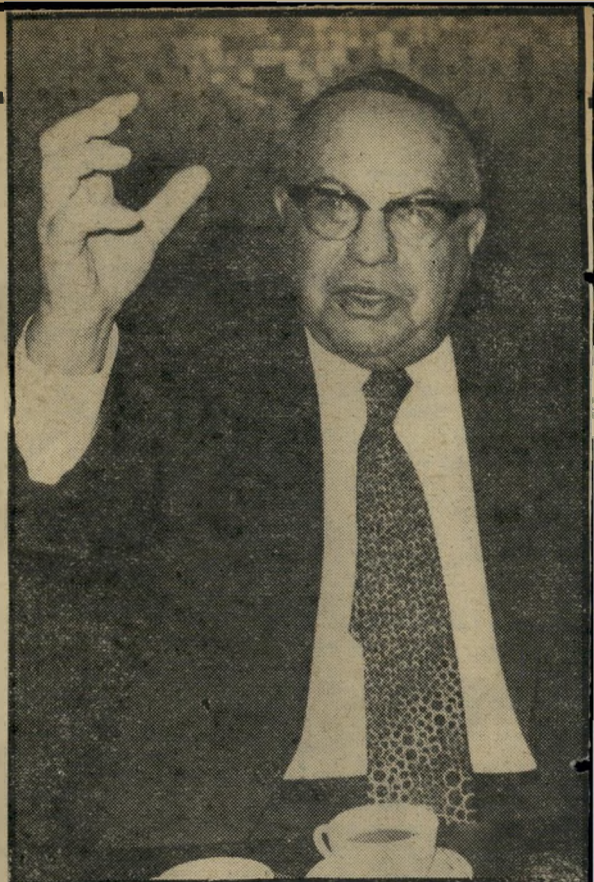
בורג על שפיר:

גבלים... שקרן... סחמן...
סכנה לדמוקרטיה... כישלון...
מתהדר בנוצות זרים

שפיר על בורג:

שוכמ'קו... רמא'... אינמסנמ
מיפלגח'... מחכה על חשודים...
הורס את המישטרה

כיתה מוכ תצאה

עוד בטרם חספיק שפיר לארגן מחנות תומכים ותנועות-מחאה, דוגמת זו של מוטי אשכנזי, הנחית בורג את המכה השניה. נראה שהפעם היה זה נוק'אאוט. הוא מיהר למנות יורש לשפיר, אריה איבצן, וסתם את הגולל על זיק'התיקות האחרון של המפכ"ל המודח, חסר-הנסיון הפוליטי והציבורי, לחזור לתפקיד בעזרת לחץ הרחוב.

במהלך הקרב הקצר נורו מכות-אש בצורת השמצות והאשמות, שחידשו מדי שעה את מהדורת החדשות. "העולם הזה" שוטח את האשמות שני הצדדים ואת תגובותיהם.

פעולת הבזק של שריהפנים הד"ר יוסף בורג הייתה בהלם את המפכ"ל רבינובץ הרצל שפיר. אולם שפיר, כחייל מנוסה, התעשת במהרה ועבר מהתגוננות להתקפה. שפיר פוטר מהתפקיד הרם בפעולת בזק — כימעט ללא אזהרה מוקדמת. הוא לא איבד את עשתונותו ופתח מדי במערכה ציבורית נגד בורג, שלא היתה כדוגמתה עד היום בין מפוטר למפטר.

מכת'הנגד של שפיר היתה מהממת. נראה היה שבורג עומד להתמוטט ולקרוס תחתיו. הופעה עלובה אחת של בורג בטלוויזיה גרמה דאגה לחסידיו. אולם תוך כמה שעות התגבר בורג והפך שוב אותו אדם הנוטה בעצמו, הנורה אימרות-שפר חכמות ומתחכמות ומכה את יריבו שוק על ירך.

אריה איבצן: האיש שסגר את תל-אביב

איבצן לקה אז באותן המחלות המאפיינות את הרצל שפיר, אשר גרמו. בין היתר, להדחתו. הוא היה נוקשה, שחצן, בטוח בעצמו, בז לעיתונאים ושומר על מרחק רב מדי מפקודיו. אולם בניגוד לשפיר, התבגר איבצן והחכים. היום הוא נוח הרבה יותר, מבין בערכה של עיתונות חופשית ומוכן לקבל ביקורת.

ערכ התפטרותו של המפכ"ל הקודם, רבינובץ חיים תבורי, הועלה שוב שמו של איבצן כמועמד לתפקיד המפכ"ל. איבצן יצר לעצמו כמה מעגלי לובי ועבד קשה על קבלת המינוי. הוא הסתובב בכנסת והתחכך בח'כים, ישב קבע ב'מישרד'הפנים ודאג להוכיח לבורג וליעקוב מרקוביץ שאשמתו, יוכבד, היא בת של רב מפורסם בארצות-הברית. איבצן למד גם את סודות ההדלפה המכוונת לעיתונות. אין ספק שלו היתה מחליט או שריהפנים הד"ר יוסף בורג לבחור במפכ"ל מקרב קציני המישטרה, היה איבצן מתמנהל לתפי קיד הרם ביותר במישטרה-ישראל.

אולם בורג חשב אז, שכדי למנוע את המשך הביקורת הציבורית על המישטרה יש להביא אדם חזק — מבחוק. אחרי שגישש אצל מי שהיה היועץ-המישטרי לממשלה, הפרופסור אהרון ברק, אצל מי שמגן היום על שפיר, רב'אלוף (מיל), חיים לסקוב ואצל האלופים במילואים אהרון יריב וישעיהו ("שיקה") גביש, ונענה בשלילה, קיבל לשורות המישטרה את האלוף הרצל שפיר.

לכל היה ברור אז, שכעבור שלוש או ארבע שנים, כשיסיים שפיר את כהונתו, יהיה איבצן היורש. ברוח זו גם נתן בורג הבטחות לאיבצן, ומנע ממנו פרישה מה'מישטרה תוך טריקת דלת.

בינתיים הוכיח איבצן עצמו. במשך הי שנה של שילטון שפיר התרכז איבצן במחוז שלי, המחוז הדרומי, והפך אותו למחוז הפא רשל המישטרה. השבוע הסתבר גם לאיבצן שהסבלנות משתלמת.

תואר המפכ"ל רודף את מי שמונה השבוע למפכ"ל המישטרה, רבינובץ אריה איבצן, ב-13 השנים האחרונות. הראשון שהדביק תואר זה לאיבצן היה הוא עצמו. כשהיה איבצן ניצב-מישנה, מפקד מרחב-הירקון של מישטרת מחוז תל-אביב, הוא התפרסם לראשונה, הוא הכניס את הסיגנון הנוקשה למישטרה. איבצן נמך הקומה הוא שוטר טוב, אמיץ ושאפתן. כשהיה מפקד מרחב-הירקון הוא הכריז מילחמת חורמה על מועדוני-הלילה, המיסעדות והדיסקוטקים שפרחו אז בצפונה של העיר. שוטריו של איבצן פשטו מדי לילה, כמה דקות אחרי חצות, על אלפי החוגגים, גירשו אותם ממקומות הבילוי, כתבו דו"חות למפעילי הדיסקו-טקים. איבצן ניצח במלחמה והפך את תל-אביב לעיר רפאים מבחינת חיילי-הלילה. יתרונו של איבצן על פני קצינים אחרים בדרגתו ובדרגות בכירות ממנו באותה תקופה היתה השכלתו. איבצן היה היחיד מכל קציני המישטרה הבכירים שהיתה לו השכלה מישפטית גבוהה. למרות רדיפתו אחרי החוגגים, אפשר היה להבחין כבר אז בתכונה נדירה שלו. שהיתה חסרה אצל מפקדיו, ביניהם מפקד המחוז ניצב דויד עופר — הוא היה כנה וישר.

יעקב מרקוביץ: האיש שפתח את הכלא הראשון

חזר אל ספסל הלימודים וסיים בהצטיינות לימודי קרימינולוגיה וחינוך מיוחד. אחרי שהצליח בהקמת מחנה-המעצר ובניסוחם של תקנות בתי-המעצר ובתי-הכלא הצבאיים, תקנות המיושמות עד היום בצה"ל, הציע לו האלוף דויד שאלתיאל לנסוע על חשבון צה"ל להשתלמות בצרפת. מרקוביץ סירב. הוא עמד אז לשאת אשה ולא רצה לדחות את חתונתו.

הוא עלה בדרגות במישטרה הצבאית במהירות, נשלח ללימודים בפו"ם, היה מפקד מצ"ח בפיקוד המרכז ואחר-כך ראש ענף מטה אירגון ונוהל במפקדת קמצ"ר. כל אותו עת שימש מרקוביץ, בעל הקול הערב, כחונן בבית-הכנסת של צהלה, שכור נת מגוריו, וכמורה לנערים העומדים לעלות לתורה בבר'המיצווה שלהם — בשני תפי-קידים אלה עסק בהתנדבות.

ב-1965 ביקש שריהסעד הד"ר יוסף בורג מהמפכ"ל רב'אלוף צבי ("צ'רה") צור לתת למרקוביץ שנת חופשה כדי להכין פרויקטים מיוחדים למישרד-הסעד. צ'רה, שהכיר את מרקוביץ, סירב לוותר עליו. כשהוחלף צ'רה ביצחק רבין, שלא הכיר את מרקוביץ, מיהר בורג לתדש את בקשתו ונענה. סגן-אלוף יעקוב מרקוביץ השתחרר מצה"ל ועבר למישרד-הסעד.

כשהפך בורג לשרי-הפנים הוא נטל עימו את מרקוביץ. בין השניים שוררת ידידות רבה, למרות שמרקוביץ מעיד על עצמו בשנים האחרונות: "אני לא בסדר דתי". צחוק הגורל הוא, שדווקא מרקוביץ, האיש שהרצל שפיר משמין יותר מכל, היה זה שהביא את המפכ"ל המודח ל'מישטרה. כשהחליט בורג כי רצונו באדם מבחוק, הוא הרכיב רשימה של מועמדים. מרקוביץ, שהיה בידידות עם שפיר, ונהג להתארח בביתו ולארח אותו בצהלה, הבחין בשמו של שפיר. כדי להיות בטוח בהמלצה תפס לו ולשפיר חוות-ידעת מיידים משו' ואלה היו טובות. ההמלצה החמה של מרקוביץ, נחשבה עליידי בורג יותר מכל המלצה אחרת והוא אמנם בחר בשפיר.

גדוד צצ' של חטיבת אלכסנדרוני ספג מהלומה אדירה בקרב על כיס פלוג'ה במלחמת-השחרור. מרבית לוחמי הגדוד, יותר מ-70 חיילים, נפלו בקרב. מאוחר יותר פוטר הגדוד, והרס'ר שלו, יעקוב מרקוביץ, נשלח לפיקוד-הצפון.

מי שהיה אז אלוף הפיקוד, יוסף אבירד, חיפש רס"ר, כשהגיע מרקוביץ, עט עליו אבירד כעל מוצא שלל רב. "אתה תקים את מחנה-המעצר הצבאי הראשון", הוא הורה לו. מרקוביץ הקים אז את מחנה-המעצר בנהלל.

הצעיר חובש הכיפה הפך, למרות המשיג'מות שהטילו עליו, אחת הדמויות האהודות ביותר בפיקוד הצפון. מרקוביץ, היום בן 55, התגייס לצה"ל אחרי שמיאל שורה של תפקידים בהגנה ובעליית-הנוער, כשר הוא מטפל בעיקר בבני-נוער דתיים. הוא חניך בני-עקיבא, שגולד ביפו להורים ילידי הארץ. אמו, בת למישפחת שלמן, נולדה בחברון, עיר הולדתה של רעיית שריהפנים, ואביו נולד בצפת.

מרקוביץ למד בבית-הספר תחכמוני בתל-אביב, בתיכון ריאלי תחכמוני ופנה ללימודי מישפטים. הפעילות בהגנה וב'עליית-הנוער גרמו לו שיפסק את לימודיו. רק שנים רבות אחר-כך, כשהיה בן 45,